

Vi vil undersøge hvad gør denne spørgekonstruktion

Af Jacob Thøgersen

Jeg kender Vibeke i to roller – og lige utrættelig i begge. Dels er hun den erfarne kollega man altid kan gå til når kunderne ved spørgetelefonen spørger om traditionel kommatering og slige ubehageligheder, dels er hun den evigt opsøgende redaktrice af Nyt fra Sprognævnet. ”Kan du ikke skrive det som et svar til NfS?”, hører man hvis man nævner at man har opdaget en sproglig spidsfindighed. De følgende sider startede da også med en opdagelse af en spidsfindighed, og de blev vist også nærmest lovet til Nyt fra Sprognævnet. Men sådan endte de altså ikke. I stedet blev de til dette udvidede spørgsmål og svar med mig selv i spørgerens rolle, og dernæst i svarerens.

Spørgsmål: Kære Nyt fra Sprognævnet. Jeg er i den senere tid blevet opmærksom på et underligt fænomen, nemlig at spørgende ledsætninger indledt med hv-ord ofte har samme ledstilling som jeg ville forvente i spørgende hovedsætninger. I stedet for strukturen Hv-ord + sb. træffer jeg ofte på hv-ord + vb., fx ”vi må undersøge hvad kan vi gøre ved problemet” hvor jeg ville forvente: ”vi må undersøge hvad vi kan gøre ved problemet”. Er det et nyt fænomen? Er der andre der har bemærket det? Og har Sprognævnet eller dets kilder en forklaring på fænomenet?

Svar: Kære spørger. Du er ikke den første der har bemærket denne ledstilling. Her følger en kort opsummering af vores viden om fænomenet og et bud på ledstillingens struktur og dens funktion.

Registrerede svar

Den første forespørgsel vi har fået om dette fænomen er tilsyneladende fra 1991 (sags-nr. 1991/2) hvor en spørger skriver:

Hos flere og flere offentlighedspersoner er det i de senere år blevet almindeligt at kombinere indirekte og direkte tale. Et eksempel: ”Firmaets ledelse finder det nødvendigt at diskutere, hvornår skal vi sende vort produkt på markedet”. Tilsyneladende er denne hybrid opstået ret pludseligt, og nu høres den desværre så tit, at jeg er bange for, at den kommer til at danne standard.

Sprognævnets svar fokuserer ikke særligt på spørgsmålsformen i den indirekte tale, men behandler spørgsmålet som et spørgsmål om ”almindelig” direkte og indirekte tale. Svaret konkluderer at direkte tale i stedet for indirekte ikke er noget nyt fænomen i dansk, og anser det ikke for

sandsynligt at fænomenet er blevet hyppigere på det sidste. Man citerer fx Jyske Lov: ”æn vil hin sighe til hin annærs, at tu gørthæ mik den skathæ” og Herman Bang: ”Fru H. ytrede, at man vidste sig snart ikke sikker noget steds”. Sprognævnets anbefaling lyder at: ”i mere neutralt eller formelt skriftsprog bør man nok holde sig til [in]direkte tale (og bisætningsordstilling)” ([in] er min tilføjelse JT), mens der ”[i] talesprog og talesprogsnært skriftsprog [...] ikke er grund til at undgå formuleringer med direkte tale i stedet for indirekte (og hovedsætningsordstilling for bisætningsordstilling)”.

I 1998 registreres spørgsmålet igen (sags-nr. 1998/2):

Jeg er [...] på det seneste blevet opmærksom på, bisætningsstruktur ofte er en anden i talesprog. Her anvendes helt klart ofte en hovedsætningsstruktur, på trods af, at der indholdsmæssigt er tale om en bisætning, og på trods af at den indledes med en bisætningskonjunktion. Jeg vil gå så vidt som til at sige, at når der er tale om spørgende bisætninger, anvendes der som hovedregel en hovedsætningsordstilling.

I nævnets svar på dettes spørgsmål skelnes der mellem objektsætninger og spørgende sætninger: ”Det er rigtigt at der i talesproget ofte ses helsætningsstruktur, dvs. helsætningsordstilling, i ledsætninger. Det forekommer i objektsætninger (eks: *han siger at det er ikke noget problem*) og **i nyere tid** også i spørgende ledsætninger (eks: *nu må vi finde ud af hvad er problemet*)” (min fremhævning). Endelig gives der måske et forsøg på en fortolkning af fænomenet i form af: ”I dine vedlagte citater, der vel er replikker, har den talende valgt at markere sit udsagn i ledsætningen ved hjælp af helsætningsordstillingen”.

Endelig modtog vi så sent som i september 2005 dette spørgsmål:

Jeg har gennem længere tid lagt mærke til, at omvendt/spørgende ordstilling anvendes på sæere steder. Nogle eksempler hentet fra forskellige P1-programmer:

"Man har vidst meget lidt om, hvad rør der sig politisk..."

"Man holder fast i, hvad er de kulturelle værdier i det."

"Vi går ind og vurderer, hvad betyder det her"

Hvordan eller hvorfor sker sådan noget?

Der er altså al mulig grund til at tro at fænomenet stadig findes og ikke blot var en døgnflue. På baggrund af de to registrerede svar kan man opstille nogle hypoteser om strukturen hv-ord + vb.

- 1) Det er muligvis et nyere fænomen
- 2) Det er et talesprogligt fænomen (som måske også findes i talesprogsnært skriftsprog)
- 3) Det har en særlig markerende funktion

Grammatikker

Det er notorisk svært at datere et talesprogligt fænomen. Dels er det først for alvor blevet muligt at indsamle talesprogdata efter båndoptagerens udbredelse, dels er talesprogsdata væsentligt sværere at lave søgninger i end skriftsprogsdata, og endelig (og måske vigtigst) har talesproget altid været forsømt i sprogvidenskaben der har foretrukket skriftsprogets forholdsvis orden frem for talesprogets tilsyneladende kaos. Måske derfor mangler vi en udtømmende talesprogsgrammatik. Og der er derfor ikke anden mulighed end at søge i de forhåndenværende (skriftsproglige) referencegrammatikker hvis man trods alt vil gøre sig håb om at sige noget om fænomenets alder. Det er her ikke lykkedes at finde ledstillingen hv-ord + vb. beskrevet – end ikke som en almindelig afvigelse fra hovedreglen om indirekte tale i ledsætninger:

Diderichsen (1970) skriver om ”afhængige Spørgesætninger” at de ”adskiller sig formelt fra de tilsvarende direkte Hovedsætningsspørgsmål derved, at der mellem Spørgeled og Finit staar mindst eet Led, nemlig Subjektet eller – hvis dette selv er et Spørgeord – det formelle Situativ *der*, henh. Konjunktionen *som*: *Jeg forstaar ikke, hvad du mener [...] Jeg ved ikke, naar han kommer [...] De kappedes om, hvem der kunne spise mest.* (Diderichsen 1970: 189). Der gives godt nok undtagelser, nemlig hovedsætninger som led, som dem vi så ovenfor i de registrerede svar: ”I en Sætning med *at*, der gengiver Indholdet af ens Tale, Tanker olgn.”, og derpå det Bangcitat som vistes ovenfor. Men det er altså kun i sætninger med *at*. Noget lignende nævnes ikke når det kommer til afhængige spørgesætninger der indledes med hv-ord.

Aage Hansen (1976) skriver: ”Når *hvad* indleder en spørgende ledsætning eller en ubestemt relativsætning må det som subjekt nu efterfølges af *der* med mindre verbet står i slutstilling: [...] *han gjorde, hvad der var ret i Herrens Øjne... Men Folket gjorde fremdeles, hvad fordærveligt var*” (II, 201).

I Allan et al (1995) formuleres det: ”In indirect questions, **hvem** must be followed by **der** when it is subject, but not in other uses. *Ved du, hvem der har boet i det hus? Fortæl mig hvem du mistænker. Kan I gætte, hvem jeg tænker på?*” (§ b, 193).

Den samme analyse kan man tilsyneladende se hos Erik Hansen (1995: 72) og hos Christensen & Christensen (2005). I sidstnævnte hedder det at hv-ordene som ledsætningsindledere ”enten optræder alene eller indgår i et hv-led sammen med et substantiv (*hvilken bil*) eller en præposition (*med hvem*)”

Heltofts omfattende revision af sætningsskemaet på baggrund af talesprogsdata fastholder vist også hv-leddenes hv-ord + sb.-struktur som den typiske, som man kan se af eksemplet: “(*Han*

spurgte) hvor nu pengene var forsvundet hen” (Heltoft 1989: 34). Men artiklen lægger samtidig op til en fundamental reanalyse af fænomenet – i hvert fald for så vidt det er sammenfaldende med direkte og indirekte tale. I stedet for at opfatte hv-sætninger som led i en hovedsætning, analyseres de som selvstændige ”tekster”. De omkringstående elementer, det som almindeligvis ville opfattes som oversætningen, analyseres i stedet som ”diskursmarkører” som siger noget om omstændigheder omkring ytringen, de er fx sandheds- eller engagementsmarkører. I ytringen ”*så øh vil jeg gerne vide lidt om, hvordan er det i dag, hvem har i Danmark i dag, lov til at stemme*” analyseres derfor ”*hvordan er det i dag...*” som ”teksten” (i dette tilfælde to spørgende hovedsætninger), mens ”*så øh vil jeg godt vide lidt om*” analyseres som en (eller flere) diskursmarkør(er) der angiver spørgerens forhold til spørgsmålet (og til den spurgte).

Men det er altså først med denne talesprogsorienterede artikel fra 1990 at man finder fænomenet nogenlunde indgående beskrevet, så man fristes til at give Sprognævnets 1998-svar ret i at der formentlig er tale om et nyere fænomen, eller i det mindste et fænomen som ikke er særlig velbeskrevet i den tidligere litteratur.

Skriftsprogsdata

Hvis hv-ord + vb. skal kunne omtales som et talesprogligt fænomen, bør det selvfølgelig ikke optræde i skriftsproglige data – eller i hvert fald kun i særlige tilfælde. Dette må undersøges. Her kommer skriftsprogets søgbarhed, og Det Danske Sprog- og Litteraturselskabs Korpus 2000, der er et stort, primært skriftsprogligt korpus, belejligt. For det er ikke nogen uoverkommelig opgave med disse to redskaber at eftersøge en ret stor tekstmængde efter forekomster af hv-ord + vb.

Her er, af årsager der snart vil åbenbare sig, søgt på de tre hv-ord ”hvad”, ”hvordan” og ”hvor” efterfulgt af vb. for at se om nogle af dem kan beskrives som ledsætninger med denne hovedsætningsstruktur. Bemærk at der kun søges på hv-ordene med lille begyndelsesbogstav, og altså ikke på sætningsinitiale hv-ord. Søgningen giver henholdsvis 3744, 1150 og 1543 forekomster, en temmelig overskuelig mængde. I det følgende behandles en begrænset mængde af forekomster, nemlig kun de første 200 forekomster af hvert ord.

Strukturen hv-ord + vb. udgøres af en broget gruppe af konstruktioner, men kun ganske få der kan siges at have den nævnte struktur¹. Vi finder selvfølgelig en mængde direkte spørgsmål i

---

¹ ”Hvad” som topper frekvenslisten har en ret høj frekvens af konstruktionen ”hvad angår”, fx ”En sådan beskatning vil skabe lige vilkår, hvad angår bruttoskat af optjent pensionsret”. Det er strengt taget en ledsætning med hv-ord + vb., men den må opfattes som en relativsætning snarere end en spørgende ledsætning, og den vil derfor ikke komme i betragtning.

hovedsætninger, "Hvad er højre og **hvad er** venstre", "men **hvad skal** vi gøre", en del sætningsknuder "...for noget han ikke ved, **hvad er**", ledsætninger af "almindelig" struktur med udeladt "der" – enten som slåfejl eller som stilistisk variant "... at russerne havde fundet, **hvad () var** tilbage af føreren". Endelig er der en forholdsvis stor mængde fejlkodede ord: "mangler" vb. for "mangler" sb., "tapas" kodet som vb., participier brugt adjektivisk kodet som vb. "limsniffende gadebørn", og endelig slåfejl og stavfejl som "vil" for "vi", manglende subjekt "**hvor () blev** direktør".

Af de 600 sætninger som blev udvalgt fra Korpus 2000, kan kun fire med nogen ret siges at ligne dem der blev nævnt i spørgsmålene:

- 1) *... for mange af dem kommer netop den beskrevne modsætning - denne måde at tænke ledelse på - til at stå i vejen for det interessante spørgsmål: **hvad er** god ledelse. Jyllands-Posten, 2000*
- 2) *Alle spørger sig selv, **hvordan kunne** det lade sig gøre at et kæmpeparti oliemaling [...] kunne indføres og opbevares i Danmark ... Jyllands-Posten, 1998*
- 3) *"Kunstnerne skal hele tiden undersøge **hvad er** kunst, og derved kommer de ud i randeksistenserne af, hvad der er kunst [...]", siger han. Jyllands-Posten, 2000*
- 4) *"Det bedste af det hele var næsten det der med, **hvordan er** pigerne så blevet i sommerferien, ikk. [...]" . Politiken, 2000*

Udover den uhyre lave frekvens er der flere interessante træk at bemærke. Eksempel 2 som har inkvit, "spørger", kan temmelig uproblematisk opfattes som citeret direkte tale. Eksempel 1 har noget der minder om inkvit, nemlig kolonet umiddelbart inden den direkte tale. Mens de to resterende ikke har inkvit (eller i eksempel 3 i hvert fald kun et atypisk inkvit, "undersøge"). Til gengæld, og til belysning af spørgsmålet om om dette er et skriftsprogligt eller et talesprogligt fænomen, er det interessant at både eksempel 3 og 4 er citeret talesprog, angivet med citationstegnene i avisteksterne. At disse eksempler med hv-ord + vb. uden inkvit optræder i skriftsproglige kilder, behøver således ikke at forkaste hypotesen om at det er et talesprogligt fænomen. Snarere kan det ses som en støtte for denne fortolkning. Det er måske faktisk et emblematiske talesprogligt fænomen, sådan at en kreativ journalist kan understrege den talesproglige karakter ved brug af konstruktionen.

Talesprogsdata

Alt tyder således på at ledsætninger med hv-ord + vb. er et yderst sjældent skriftsprogligt fænomen. Men hvad med talesproget? Det mest ambitiøse ville være at søge efter konstruktionen i et stort talesprogs-korpus som BySoc. To ting taler dog imod det. For det første er det urensset talesprog med alt hvad det betyder af gentagelse, selvfrydelser og så videre. Det ville ikke være en let opgave at søge på hv-ord efterfulgt af vb. hvis man også skal tage hensyn til halvt udtalte ord, gentagelser, indskud, anakolutier o.l. For det andet at spørgerne henviser til ”officielt sprog” og til ”P1” mens BySocs materiale er uformelle interviews. Vi ønsker derfor at lede i et korpus af mere formelt, officielt (og måske omhyggeligt) sprog end BySoc. Og da nu spørgsmålene nævner P1 – en formodet eksponent for formelt og officielt talesprog, hvorfor så ikke gå til den kilde? Den følgende gennemgang bygger derfor på et par P1-morgen-udsendelser optaget henover sommeren 2005 og eksempler fundet i disse. Det er ikke muligt ud fra disse at sige noget entydigt om de relative frekvenser af hv-ord + vb. over for hv-ord + sb. – og om hovedsætningsstrukturen således er ved at udkonkurrere ledsætningsstrukturen som spørgerne foreslår – men man kan se om de overhovedet kan findes i større omfang; og i givet fald hvilken form og funktion de har. P1-morgen er P1’s morgenflade der leverer nyhedsindslag af forskellig art: interviews, rapporter fra udsendte medarbejdere osv., alt det man forventer af et let nyhedsmagasin. Men da vi her er interesseret i talesprog, er kun interviewpassager og ikke oplæste passager analyseret. To dages udsendelser, 19. juli og 19. august, blev udvalgt fordi de med sikkerhed havde nogle eksempler. Hermed sagt at frekvensen på disse dage ikke nødvendigvis er den samme på en tilfældig udvalgt dag, men samtidigt at den meget vel *kan* være. Der er ikke undersøgt et stort nok materiale til at vide det.

Den 19. juli findes (i hvert fald)

- 1) *...og måske prøve at få et mere nuanceret billede af **hvordan** er de ældre i dag*
- 2) *...og det betyder også at de nogle gange skal have noget hjælp og støtte til at se **hvad** er det for nogle muligheder jeg har på arbejdsmarkedet*
- 3) *...så jeg tror også at det for virksomhederne vil være vigtigt at kigge noget mere på **hvordan kan** de lave en virksomhed som er attraktiv for seniorerne*

Alle fra den samme kvinde inden for et 5-minutters interview. Samt:

- 4) *Nu er du jo fremtidsforsker så du kunne jo slutte af med at give et bud på **hvordan** ser den europæiske luftfart ud om fem-ti år*

5) ...så der er ikke nogen helt firkantede og klare regler for **hvordan gør man** og **hvordan gør man ikke?**

Begge sagt af intervieweren, men i to forskellige interviews

Og den 19. august findes dette citat med adskillige eksempler i træk:

6) ...så skal man trække sig tilbage og så skal man lave en analyse af **hvad er det præcis der er gået galt?** *Hvad er det folk de mener om mig eller min virksomhed? Hvorfor mener de det? Og hvad er det jeg har gjort som gør at folk er kommet til den opfattelse.* 7) *Og man bliver nødt til at tage et par måneder og finde ud af **hvad er det præcis der er problemet.*** 8) *Og så finde ud af **hvordan får jeg skabt den dybe tillid der skal til hos folk***

Alene det faktum at man i godt halvanden times optagelse fra 2 morgeners radioudsendelser kan finde flere eksempler på spørgende ledsætninger med hv-ord + vb. end man kan i 600 eksempler på hv-ord + vb. i Korpus 2000, må siges at være et stærkt argument for at det er et talesprogsfænomen. Endvidere kan der vist ikke være tvivl om at fænomenet har en vis udbredelse, i hvert fald i den genre som radiointerviews udgør. Der er altså her et ret solidt empirisk belæg for spørgernes intuition.

Om fænomenets udbredelse er det således nu rimeligt at konkludere at det i helt udpræget grad er et talesprogligt fænomen. Det findes uden det store besvær i radioudsendelser, mens det er uhyre sjældent i et stort skriftsprogligt korpus som Korpus 2000. To andre ting er også værd at bemærke. Næmlig dels at der er store individuelle forskelle i om man bruger konstruktionen eller ej. Af de otte eksempler der er givet ovenfor står to talere for hver tre og en anden (intervieweren) for to, mens altså resten af talerne i udsendelserne ikke havde nogen overhovedet. Det er med andre ord et fænomen der hænger sammen med den enkeltes sprogbrug eller måske med en særlig genre (fx ”diskussion” over for ”referat”). Og dels at det er et fænomen som (også) findes hos øvede, professionelle sprogbrugere i formelle omgivelser; fx altså to eksempler fra en interviewer den 19. juli, og fra en anden interviewer den 22. juli (et eksempel som ikke præsenteret ovenfor): ”*Du synes man burde nedsætte en kommission til at undersøge hvor stor er den her terrortrussel?*” Det kan dårligt bortforklares som sjusk blandt uøvede sprogbrugere når to forskellige interviewere (+ to forskellige interviewede) kan producere det. Endelig er der ikke nogen umiddelbar sammenhæng mellem alder og konstruktionen (dette beror på en intuitiv bedømmelse af talerne). Én interviewer skønnes til at være mellem 30 og 40, den anden til at være over 60, en interviewet skønnes at være mellem 30 og 40 og den anden mellem 40 og 50. Endelig skal man understrege at der blandt dem der har hv-ord + vb. tilsyneladende er tale om en variant ikke en obligatorisk form. Den kvinde der

sagde eks. 1-3 havde således også denne sætning med hv-ord + sb.: ”*Det vil være mere og mere vigtigt tror jeg at man fokuserer noget mere på hvad der skal til for at fastholde seniorerne*”.

Hypotesen om at konstruktionen skulle være et nyere fænomen, kan ikke bekræftes ud fra det givne materiale. Til gengæld kan man sige at den i hvert fald ikke forkastes af opslagene i diverse grammatikker. Hvis grammatikkerne havde behandlet fænomenet indgående, kunne det ikke være et nyt fænomen. Nu de forbigår det i tavshed, fristes man til at tro at det faktisk er et nyere fænomen. Men det kan altså ikke verificeres, det kan blot være et udslag af fænomenets talesproglige karakter og grammatikkernes fokus på skriftsprog.

Form og funktion

Det er en broget flok af sætninger der er fundet frem. En, eks. 4, kan sikkert med fordel fortolkes efter Heltofts forslag: sådan at ”oversætningen”, ”*nu er du jo fremtidsforsker så du kunne jo slutte af med at give et bud på*”, fungerer som begrundelse for spørgsmålet og dermed som en diskursmarkør. I hvert fald fastlægger den med en simpel deduktion spørgsmålets relevans og dermed omstændigheder omkring spørgsmålet: ”Du er fremtidsforsker”, (og fremtidsforskere ved noget om europæisk luftfart i fremtiden), ergo ”du ved noget om europæisk luftfart i fremtiden”. Men det er vist også det eneste eksempel hvor en sådan analyse er oplagt – formentlig fordi det er det eneste eksempel der indeholder et direkte spørgsmål fra den ene taler til den anden.

Alle citaterne har en karakter af citat i bredeste forstand, men stadig med store forskelle. Nogle kunne være rigtige citater og er blot markeret ved det manglende inkvit, fx eks. 2 med det karakteristiske pronomenskift: ”hvad er det for nogle muligheder *jeg* har”, mens andre måske kan benævnes dækkede citater eller pseudocitater, fx eks. 3, ”hvordan kan *de* lave en virksomhed...”. Vi finder også det upersonlige ”klare regler for hvordan *gør man*”, og endelig en række eksempler uden en sådan eksplicitering af interessen for spørgsmålet. Fælles for alle eksemplerne er dog at de med citatkarakteren levendegør at der **er** en interessant – spørgsmålskomponenten i sætningen aktualiseres og konkretiseres.

Funktionen kan altså i alle tilfælde siges at være at hv-ord + vb. fremdrager spørgsmålet i ledsætningen, og desuden at det gør spørgsmålsstrukturen entydig. Ser man igen på eks. 4, så er det tydeligt at hv-ord + vb. understreger hvad der er det centrale spørgsmål (og hvad det er der skal svares på). Spørgsmålsformuleringen ”nu er du jo fremtidsforsker så du kunne jo slutte af med at give et bud på hvordan den europæiske luftfart ser ud om fem-ti år”, hv-ord + sb., er principielt illokutionært tvetydig. Den er formuleret som et konstativ og kan, hvis lytteren insisterer på det, besvares bekræftende og ikke andet, ”ja, det kunne jeg godt”. Ved at vælge hv-ord + vb. er det klart

at der er tale om illokutionen ”spørgsmål” og hvad spørgsmålet er. De øvrige eksempler har ikke i samme forstand en spørger og en spurgt, men måske kan man alligevel se noget af den samme effekt, nemlig at det tydeliggøres at der er et spørgsmål og hvad spørgsmålet er. Og måske kan brugen af hv-ord + vb. dermed siges at øge udsagnets entydighed og klarhed. Kancellistilen, der jo evigt er udskældt for sin manglende klarhed, er netop kendetegnet ved upersonlighed og ved at man aldrig udpeger *hvem* der kræver noget og *hvem* der skal yde det. Det er netop det man gør med hv-ord + vb., kan man i hvert fald påstå. Sammenlign fx det tænkte eksempel ”det udbedes at der oplyses hvilke personer der er tilknyttet husstanden” med det lige så tænkte ”vi skal bede om at du oplyser hvem bor i husstanden”. Illokutionen ”spørgsmål” (og i dette tilfælde også spørgsmålshandlingens aktanter) fremdrages og gøres entydig. Men det er jo kun eks. 4 der indeholder et spørgsmål fra en spørger til en spurgt. Er det berettiget også i de øvrige eksempler at tale om at hv-ord + vb. afklarer og tydeliggør? Det virker ikke urimeligt at sige det. I eks. 2 og 3 tydeliggøres det hvem det er der skal stille sig selv spørgsmålet, ”jeg” henholdsvis ”de”. Og i alle eksempler gælder det at spørgsmålet ekspliciteres og problemstillingen operationaliseres. Man kan sige at det er undersøgelsens egentlige spørgsmål der bringes for dagen snarere end en abstraktion over det. ”Vi vil undersøge hvad er der galt” med citatkarakter er unægtelig mere specifik og afgrænset end ”vi vil undersøge hvad der er galt”. Den første indeholder netop det konkrete spørgsmål (og operationaliserer således problemstillingen) mens det andet fremstiller problemstillingen, og angrebet af den, abstrakt.

Man må spørge sig selv – og lade spørgsmålet stå i luften – om konstruktionen hv-ord + vb. måske er et spontant opstået bidrag til kampen for *klarsprog*?

Litteratur

Allan, Robin, Philip Holmes & Tom Lundskær-Nielsen (1995): *Danish: A Comprehensive Grammar*, London: Routledge.

Christensen, Robert Zola & Lisa Christensen (2005): *Dansk Grammatik*, Odense: Syddansk Universitetsforlag.

Diderichsen, Paul (1970): *Elementær Dansk Grammatik*, 3. udg., 4. opl., København: Gyldendal

Hansen, Aage (1967): *Moderne Dansk*, København: Det Danske Sprog- og Litteraturselskab og Grafisk Forlag.

Hansen, Erik (1995): *Dæmonernes Port*, 3. udg., 6. opl., København: Reitzel.

Heltoft, Lars (1990): En plads til Sprogvidenskabens Hittebørn – om talesprog og sætningskema, i: *Selskab for Nordisk Filologi, årsberetning 1987-89*, 26-45, København: Selskab for Nordisk Filologi.

Jacob Thøgersen (f. 1975). Forfatter til spørgsmål-svar om *Evakuere* (2003/4: 6-7), *Fantasillioner og Mulliarder* (2004/4: 13-14) og *Túnnel og Tunnél* (2004/4: 11-12), den sidste kastede en lidt længere rundspørge af sig, *Hvordan brugte folk så "túnnel og tunnél"?* (2005/2: 13-15).